

KONST | RECENSION

Begär och utsatthet i starka bildserier

PUBLICERAD 2021-10-23

Annika Elisabeth von Hausswolffs retrospektiv på Moderna museet innehåller ett hundratal arbeten i olika tekniker. En exemplarisk presentation av en tongivande konstnärs fascinerande fotokonst, tycker Bo Madestrand.

Detta är en recension. Skribenten svarar för åsikter i texten.

Bo Madestrand

Text

Läs senare

Konst

"Alternativ sekretess"

Annika Elisabeth von Hausswolff

Moderna museet, Stockholm. Visas t o m 20/2

Annika Elisabeth von Hausswolff har varit en av de mest tongivande svenska konstnärerna sedan debuten i 1990-talets början. Ändå är den stora retrospektiv som öppnade i helgen hennes första separatutställning på Moderna museet. Det tyder onekligen på en viss tröghet i museets arbete.

Men när de väl kommer till skott, fläskar Moderna på ordentligt. Utställningen i museets största sal är exemplariskt presenterad, med ett halvtransparent rum i rummet där en serie nya bilder i mindre format visas. Längs väggarna runt omkring visas såväl nyare som äldre verk i en icke-kronologisk hängning som följer sin egen, associativa logik.

Här finns också ett par mindre rum där von Hausswolff själv valt ut fotografier, målningar, objekt och videofilmer ur museets samlingar, verk som på ett eller annat sätt påverkat hennes eget arbete – från Louise Bourgeois till Lotta Antonsson och Ulla Wiggen.

Det är en generös gest och ett elegant urval. Fint presenterat både i installationen och i en intressant katalogtext, där von Hausswolff resonerar kring hur de olika konstnärskapen påverkat henne – negativt eller positivt.

Fotografen i sig, dess olika metoder, konventioner och genrer, har ju alltid haft en central roll i von Hausswolffs konst. I utställningen finns en serie maskningsramar, presenterade på podier likt skulpturer, liksom en bild av olika mörkrumsfilter i röda och gula nyanser.

Fast hon är en alldeles utmärkt fotograf i egen rätt, arbetar von Hausswolff lika gärna med arkiv- eller nyhetsbilder. I en ständig dialog med mediet självt och dess sanningsanspråk bearbetar hon fotografierna med färg, beskärningar och genom att vända positiva bilder till negativa.

Särskilt kriminalfotografen har varit en viktig referens i von Hausswolffs skapande. Genombrottsbilderna i den visuellt och innehållsligt starka serien ”Tillbaka till naturen”, där nakna, till synes livlösa kvinnokroppar ligger halvt dolda i skogsdungar eller vattendrag, är på en gång en skildring av kvinnors utsatthet i samhället och en kritik av den exploaterande, manliga blicken i konsten.

Vy från Annika Elisabeth von Hausswolffs retrospektiv på Moderna museet. Foto: Åsa Lundén/Moderna museet

Annika Elisabeth von Hausswolff, "The photographer", 2015. Foto: © Annika Elisabeth von Hausswolff

I andra bilder skildras åtrå och begär; återkommande teman både i fotohistorien och von Hausswolffs eget skapande. Antingen med en surrealistisk touch, som i bilderna av en kvinna som för en fallisk flygplansmodell mot den egna munnen. Eller komiskt, som i bilden av ett par i underkläder vars ben bildar ett kryss i

luften – en lika absurd som ömsint bild av tvåsamheten.

I en grupp fina små, nya verk på plexiglas har von Hausswolff utgått från nyhetsbilder av kvinnor som fångas för olika brott. Titeln, "Oh mother what have you done", anknyter till ett klass-, makt- och genusperspektiv som varit närvarande som en underström i hela von Hausswolffs karriär.

Bilderna från det utrymda barndomshemmet och rekonstruktionen av mammans blötlagda strumpbyxor i ett handfat är såväl privatnostalgiska återblickar som allmängiltiga metaforer för det strävsamma, tysta vardagslivet.

Att Annika von Hausswolff nyligen lagt till mellannamnet Elisabeth till sin konstnärspersona sägs vara en hyllning till hennes egen mor och den kvinnliga sidan av släkten. Den sortens namnbyte är ju en relativt vanlig strategi bland konstnärer som vill återuppfinna sig själva, och reflekterar även von Hausswolffs återkommande experiment med nya material och tekniker.

Den sortens sidoprojekt kan markera slut- eller startpunkter i skapandet, men har i von Hausswolffs fall egentligen inte lämnat några bestående intryck. Skulpturerna med neddragna persienner och draperier i väggskåp är snarast parenteser i hennes skapande, det är och förblir fotografien som är huvudsaken.

Genom att äntligen visa upp hennes konst i helfigur visar Moderna museet den konceptuella kontinuiteten i von Hausswolffs 30-åriga karriär. De få avvikningarna till trots befäster de bilden av en av vår tids mest

konsekventa konstnärer, som ständigt plockar isär fotografins beståndsdelar och sammanfogar dem på nya, fascinerande sätt.

ÄMNEN I ARTIKELN

Konst

+ Följ

Konstrecensioner

+ Följ

TEXT

Bo Madestrand

+ Följ

Publicerad 2021-10-23, DN

<https://www.dn.se/kultur/begar-och-utsatthet-i-starka-bildserier/>